

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Premoženska Razmerja V Zakonski Zvezi In Registriranem Partnerstvu](#) > [Premoženska Razmerja Med Zakoncema](#) > [Latvija](#)

Premoženjska razmerja med zakoncema

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Ali v tej državi članici obstaja zakonska ureditev premoženjskih razmerij med zakoncema? Kaj je v njej predvideno?

Premoženjska razmerja med zakoncema v Latviji ureja oddelek I (Zakoniti premoženjski režimi), podpoglavje 4 (Premoženska razmerja med zakoncema), del ena (Družinsko pravo) latvijskega civilnega zakonika (*Civillikums*), zlasti člani 89 od 110 navedenega zakonika.

Vsak zakonec obdrži premoženje, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze, in premoženje, ki ga je pridobil med trajanjem zakonske zveze, kot svoje posebno premoženje. Vse, kar sta zakonca med zakonsko zvezo pridobila skupaj ali kar je eden od njiju pridobil ločeno, vendar iz skupnega premoženja, ali ob pomoči drugega zakonca, je skupno premoženje obeh zakoncev; v primeru dvoma se domneva, da sta deleža zakoncev na zadevnem premoženju enaka.

Med trajanjem zakonske zveze ima vsak od zakoncev pravico, da upravlja in uporablja celotno lastno premoženje, tj. premoženje, ki ga je imel pred sklenitvijo zakonske zveze, in premoženje, pridobljeno med trajanjem zakonske zveze. Zakonca skupno upravljata svoje skupno premoženje in razpolagata z njim, če se o tem dogovorita, pa lahko z njim upravlja tudi eden od njiju ločeno. Če s tem premoženjem razpolaga eden od zakoncev, je potrebno soglasje drugega zakonca.

Posebno premoženje vsakega od zakoncev je zlasti:

1. premoženje, ki je bilo v lasti zakonca pred sklenitvijo zakonske zveze, ali premoženje, ki ga zakonca s pogodbo določita kot posebno premoženje;
2. predmeti, ki so namenjeni osebni rabi le enega od zakoncev ali potrebni za neodvisno delo;
3. premoženje, ki ga je eden od zakoncev pridobil neodplačno med trajanjem zakonske zveze;
4. prihodki iz posebnega premoženja zakonca, ki niso namenjeni zadovoljevanju družinskih potreb ali potreb skupnega gospodinjstva, in
5. premoženje, ki nadomešča premoženje iz predhodnih točk od (1) do (4).

Dokazno breme nosi zakonec, ki trdi, da je določeno premoženje posebno premoženje. Dejstvo, da je nepremičnina posebno premoženje enega od zakoncev, se vpiše v zemljiško knjigo.

2 Kako lahko zakonca uredita svoja premoženjska razmerja? Katere so formalne zahteve v tem primeru?

Zakonca lahko pred sklenitvijo zakonske zveze ali med njenim trajanjem določita, spremenita ali ukineta premoženjske pravice z dogovorom o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema.

Stranki dogovora o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema lahko namesto zakonitega premoženjskega

režima (člen 89 in naslednji civilnega zakonika) uporabljata načelo ločenega premoženja med trajanjem zakonske zveze (člen 117 in naslednji civilnega zakonika) ali uveljavljata režim univerzalnega premoženja zakoncev (člen 124 in naslednji).

Če dogovor o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema uveljavlja režim univerzalnega premoženja zakoncev, postane premoženje, ki je pripadalo posameznemu zakoncu pred sklenitvijo zakonske zveze, in premoženje, ki ga vsak od zakoncev pridobi med trajanjem zakonske zveze, skupna, nedeljiva celota, ki med trajanjem zakonske zveze ne pripada nobenemu od zakoncev v ločenem deležu. Zakonca se v dogovoru o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema, ki uvaja režim univerzalnega premoženja zakoncev, dogovorita o tem, kdo od njiju ga bo upravljal (mož, žena ali oba skupaj). Če zgolj eden od zakoncev upravlja režim, lahko ta v skladu z omejitvami iz člena 128 premoženje uporablja brez utemeljevanja in z njim razpolaga v svojem imenu, pri čemer mora prevzeti odgovornost tudi za kritje družinskih stroškov in stroškov skupnega gospodinjstva.

Če dogovor o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema določa načelo ločenega premoženja med trajanjem zakonske zveze, vsak zakonec ne obdrži le premoženja, ki mu je ločeno pripadalo pred sklenitvijo zakonske zveze, temveč lahko premoženje kot posameznik tudi pridobiva in uporablja ter z njim razpolaga, neodvisno od drugega zakonca.

3 Ali obstajajo omejitve svobode urejanja premoženjskih razmerij med zakoncema?

Zakonec lahko premoženje ali svoj delež na skupnem premoženju zakoncev prepusti v upravljanje drugemu zakoncu, ki mora premoženje ohraniti in varovati, ob uporabi vseh razpoložljivih sredstev. Če je skupna nepremičnina zakoncev vpisana v zemljiško knjigo na ime enega od zakoncev, se domneva, da je drugi zakonec svoj delež tega premoženja prepustil v upravljanje zakoncu, na ime katerega je vpisana.

Zakonec, ki upravlja stavbe, katerih lastnik je drugi zakonec, mora ne le opraviti potrebna popravila, temveč tudi izboljšave, kolikor to dopuščajo prihodki od premoženja drugega zakonca.

Nepremičnino enega od zakoncev lahko drugi zakonec za največ tri leta oddaja v zakup ali najem brez pogodbe, vpisane v zemljiško knjigo. Zakonec mora za razpolaganje s predmeti, ki so del premoženja drugega zakonca, pridobiti njegovo soglasje, če tako premoženje upravlja tako, da njegova dejanja presegajo običajne omejitve upravljanja.

Oba zakonca sta odgovorna, da iz skupnega premoženja zakoncev krijeta družinske stroške in stroške skupnega gospodinjstva. Če skupno premoženje zakoncev ne zadostuje za preživljanje družine, lahko vsak zakonec zahteva, da drugi zakonec prispeva k družinskim stroškom in stroškom skupnega gospodinjstva sorazmerno z njegovim finančnim položajem. Če zakonca živita ločeno, lahko eden od zakoncev od drugega zakonca po potrebi zahteva sredstva, ki so sorazmerna z njegovim finančnim položajem, da se zagotovi prejšnja raven blaginje prosilca.

Dota, ki jo v primeru sklenitve zakonske zveze ženski dajo njeni starši, sorodniki ali druge osebe, je premoženje žene, četudi je dana možu.

Naslednje se šteje za osebno premoženje zakonca:

1. premoženje, ki je zakoncema že pripadalo pred datumom sklenitve njune zakonske zveze;
2. premoženje, pridobljeno kot darilo ali dediščina po datumu sklenitve zakonske zveze;
3. premoženje, ki je namenjeno izključno osebni rabi vsakega od zakoncev;
4. premoženje, ki ga zakonec potrebuje za opravljanje svojega poklica;
5. premoženje, pridobljeno kot odškodnina, pa tudi vsi pokojninski prejemki v zvezi z delno ali popolno izgubo delovne zmožnosti, in
6. premoženje, pridobljeno z iztržkom prenosa ali izmenjave osebnega premoženja, če je to v trenutku pridobitve izrecno navedeno.

Tudi naslednje premoženje spada v režim premoženjske skupnosti:

1. dobički, ki jih je ustvaril vsak zakonec, prejeti in neporabljeni ob prenehanju premoženjske skupnosti;
2. prihodki iz ločenih dejavnosti vsakega zakonca, če so ob prenehanju premoženjske skupnosti

neporabljeni, in

3. vsa podjetja, ki sta jih zakonca skupno upravljala in ustanovila po datumu sklenitve zakonske zveze.

Za upravljanje skupnega premoženja in zastopanje v sodnih postopkih v zvezi z dejanji glede skupnega premoženja je odgovoren vsak zakonec posebej, medtem ko sta za dejanja izrednega upravljanja odgovorna skupaj.

4 Kakšni so pravni učinki razveze zakonske zveze, prenehanja življenjske skupnosti ali razveljavitve zakonske zveze na skupno premoženje?

Premoženjskoppravna razmerja med zakoncema prenehajo:

1. na podlagi sporazuma med zakoncema;
2. s smrtjo enega zakonca;
3. z razvezo zakonske zveze ali v veljavni zakonski zvezi - na podlagi zahteve enega zakonca, če dolgovi drugega zakonca presegajo vrednost njegovega posebnega premoženja ali če bi se lahko zaradi njegovih dejanj premoženje precej zmanjšalo ali izginilo.

Pri delitvi skupnega premoženja zakoncev se upošteva vse njuno premoženje, ki ni priznано kot posebno premoženje enega od zakoncev, in sicer premoženje in nepremičnine z vsemi pritisklinami ter njune terjatve in obveznosti.

Skupno premoženje zakoncev se razdeli na podlagi splošnih določb, na katerih temeljijo postopki za delitev zapuščine (člen 731 in naslednji).

5 Kakšne so posledice smrti enega od zakoncev na premoženjska razmerja med zakoncema?

Če premoženjskoppravna razmerja med zakoncema prenehajo zaradi smrti enega od zakoncev, se delež umrlega zakonca po ločitvi deleža za preživelega zakonca prenese na njegove dediče.

Preživeli zakonec deduje po umrlem zakoncu ne glede na premoženjski režim, ki sta ga zakonca uporabljala med trajanjem zakonske zveze.

Zakonec je upravičen do enakega deleža zapuščine kot otrok, če manj kot štiri otroci uveljavljajo pravico do dedovanja, če pa je število otrok, ki uveljavljajo pravico do dedovanja, enako ali večje od štiri, je zakonec upravičen do ene četrtine zapuščine.

6 Kateri organ je pristojen za odločanje v zadevi, ki se nanaša na premoženjska razmerja med zakoncema?

Sodni organi so pristojni v skladu s splošnimi pravili.

7 Kakšni so učinki premoženjskih razmerij med zakoncema na pravna razmerja med zakoncem in tretjo osebo?

Zakonca za obveznosti, ki sta jih prevzela skupaj za izpolnitev družinskih potreb ali potreb skupnega gospodinjstva, odgovarjata s skupnim premoženjem in posebej s posebnim premoženjem vsakega od njiju, če skupno premoženje ne zadostuje.

Zakonec za obveznosti, ki jih je prevzel posebej za izpolnitev družinskih potreb ali potreb skupnega gospodinjstva, odgovarja s svojim posebnim premoženjem, če skupno premoženje zakoncev ne zadostuje. Drugi zakonec za te obveznosti odgovarja s svojim posebnim premoženjem le, če je bila protivrednost, ki jo je prejel v skladu s svojimi obveznostmi, porabljena za izpolnitev družinskih potreb ali potreb skupnega gospodinjstva.

Zakonec za obveznosti, ki izhajajo iz njegovih nezakonitih dejanj, odgovarja najprej s svojim posebnim

premoženjem, če to ne zadostuje, pa še z deležem na skupnem premoženju zakoncev.

Zakonec za obveznosti, ki jih je prevzel na svojo pobudo in brez privolitve drugega zakonca, odgovarja najprej s svojim posebnim premoženjem, če to ne zadostuje, pa še z deležem na skupnem premoženju zakoncev.

S premoženjem enega od zakoncev se ne izpolnijo obveznosti drugega zakonca. Če se v zvezi z dolgovi enega od zakoncev začne postopek izterjave proti posebnemu premoženju drugega zakonca, lahko drugi zakonec zahteva, da se tako premoženje izloči iz postopka izterjave. Če se v zvezi z dolgovi enega od zakoncev začne postopek izterjave proti skupnemu premoženju zakoncev, lahko drugi zakonec zahteva, da se tako premoženje razdeli in da se njegov delež izloči iz postopka izterjave.

Delitev premoženja zakoncev njunim upnikom ne odvzema njihovih pravic. Pravice, ki jih pridobijo tretje osebe, ostanejo v veljavi.

8 Kratek opis postopka delitve skupnega premoženja zakoncev v tej državi članici, vključno z ločitvijo, razdelitvijo in likvidacijo

V primeru delitve skupnega premoženja zakoncev v veljavni zakonski zvezi se za njuna premoženjska razmerja uporabljajo določbe, ki določajo načelo ločenega premoženja med trajanjem zakonske zveze (člen 117 in naslednji).

Če dogovor o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema določa načelo ločenega premoženja med trajanjem zakonske zveze, vsak zakonec ne obdrži le premoženja, ki mu je ločeno pripadalo pred sklenitvijo zakonske zveze, temveč lahko premoženje kot posameznik tudi pridobiva in uporablja ter z njim razpolaga, neodvisno od drugega zakonca.

9 Kateri postopek obstaja za registracijo nepremičnin in kateri dokumenti ali informacije se običajno zahtevajo?

Da bi bili dogovori o ureditvi premoženjskih razmerij med zakoncema zavezujoči v razmerju do tretjih oseb, jih je treba registrirati v registru premoženjskih razmerij med zakoncema, kar zadeva nepremičnine, pa tudi v zemljiški knjigi.

Dokazno breme nosi zakonec, ki trdi, da je določeno premoženje posebno premoženje. Dejstvo, da je nepremičnina posebno premoženje enega od zakoncev, se vpiše v zemljiško knjigo.

Dejstvo, da nepremičnina spada v režim premoženjske skupnosti, se vpiše v zemljiško knjigo. Vsak od zakoncev lahko zahteva, da se pravice na nepremičnini, vključene v režim premoženjske skupnosti, vpišejo v zemljiško knjigo na ime obeh zakoncev.

V primeru delitve skupnega premoženja zakoncev v veljavni zakonski zvezi se za njuna premoženjska razmerja uporabljajo določbe, ki določajo načelo ločenega premoženja med trajanjem zakonske zveze. Pogodbe in sodne odločbe postanejo za tretje osebe zavezujoče, ko se vpišejo v register premoženjskih razmerij med zakoncema ali, v primeru nepremičnine, v zemljiško knjigo.

Izpiski iz evidenc v registru premoženjskih razmerij med zakoncema so informativno nemudoma objavljeni v uradnem listu, obvestila v zvezi z nepremičninami pa se sporočijo ustreznim uradom za vpis v zemljiško knjigo.

Zadnja posodobitev: 25/06/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.